

Prikazi i osvrti

Sabina Vidulin-Orbanić

Glazbeno stvaralaštvo: teorijski i praktični prinos izvannastavnim glazbenim aktivnostima

Udruga za poticanje izvrsnosti „SEM“, Pula, 2013.

Ova e-knjiga, objavljena u travnju ove godine te predstavljena javnosti tijekom održavanja Trećeg međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga u Puli, sastavljena je od teorijskog i praktičnog dijela. Vrijedan dodatak čini 37 autorskih skladbi, njihove matrice i notni tekstovi te opisi dvaju projekata s pripadajućim video priložima.

U prvom poglavlju knjige pod nazivom *Važnost kulture i (glazbene) umjetnosti u suvremenom društvu* glazbena se umjetnost sagledava u kontekstu općeg fenomena kulture. Daju se smjernice poticanja djece ka improviziranju i maštovitom izražavanju te prihvaćanju kreativnih izazova. Naglašava se pritom

važnost obrazovanja i samoobrazovanja na ovome području: učenici putem upoznavanja s kulturom i umjetnošću propituju stvarnost tragajući za odgovorima, postaju prijemčivi za estetske izražaje, oblikuju vlastiti svjetonazor i etički sustav vrijednosti. Nadalje, s obzirom da je među mnogobrojnim prigovorima kojima je suvremena nastava podvrgnuta i onaj o nespremnosti za inovacije i drugačijost, sadržaj prvog poglavlja ujedno predstavlja i poticaj na angažman samih učitelja, koji osim posjedovanja stručnih kompetencija trebaju i sami razvijati vlastite kreativne sposobnosti kako bi mogli pratiti potrebe svojih učenika i njihova htijenja te ići ukorak sa suvremenim zbivanjima i spoznajama na području odgoja i obrazovanja.

Okosnica drugog poglavlja rukopisa (*Kreativnost i stvaralaštvo: osnova suvremenog obrazovanja*) jest opis istraživanja provedenog s učenicima osnovne škole u Rovinju, koje propituje moduse afirmativnog djelovanja samostalnog istraživanja i izražavanja kod djece. Rezultati pokazuju da uz pomoć kreativnog poticaja njihovo mišljenje postaje elastično, oslobođeno od stereotipa, da su spremni za pronalaženje različitih rješenja, predlaganje alternativa, samostalno pronalaženje zanimljivih analogija te za traganje za različitim načinima glazbenog izražavanja.

U trećem i četvrtom poglavlju (*Izvannastavne aktivnosti: mogućnost svestranog razvoja učenika; Izvannastavne glazbene aktivnosti u osnovnoj školi*) razmatraju se izvannastavne glazbene

aktivnosti u osnovnoj školi kao mogućnost svestranog razvoja učenika. Nakon uvodnog dijela koji govori o povijesti izvannastavnih aktivnosti, planiranju i programiranju rada u izvannastavnim aktivnostima, te o mogućim nedostacima koji taj posao neminovno prate, iznosi se primjer operativnog (izvedbenog) plana i programa izvannastavne glazbene aktivnosti. Kako ističe recenzent knjige dr. sc. Senad Kazić, namjera autorice jest približiti se i kritičkoj i estetičkoj procjeni izvannastavnih aktivnosti putem različito postavljenih ishoda: percepcije, analize i komparacije, što će voditi argumentiranom mišljenju i interpolaciji određenih glazbenih elemenata kroz praktičan (stvaralački) rad. Kao specifikum izvannastavnih glazbenih aktivnosti u osnovnoj školi autorica navodi, opisuje i kritički se osvrće na zorno pjevanje, solističko i komorno vokalno muziciranje, solističko i komorno instrumentalno muziciranje, folklor, ples, glazbu putem računalnih programa, i dr. Među mnogim aktivnostima putem kojih se iskazuje glazbeno stvaralaštvo autorica ističe *skladanje* naglašavajući pri tome pozornost i metodički oprez. Modeli izvannastavnih i glazbenih improvizacija za učenike mlađeg, srednjeg i starijeg školskog uzrasta mogući su uvod u ovu aktivnost, pri čemu je važno poticanje stvaralačke ekspresije, kao i eventualne tehnike skladanja primjerene odgovarajućem uzrastu. Posebno značajan i zanimljiv oblik izvannastavne glazbene aktivnosti jest planiranje, organizacija i realizacija školskog projekta – *mjuzikla*, jer se radi o interdisciplinarnoj akciji u koju su, ovisno o ambiciji i entuzijazmu voditelja, uključeni učitelj glazbene kulture (glazba),

učitelj hrvatskoga jezika (govoreni dijalozi, intervju, novinski članak), učitelj likovne kulture (scenografija i kostimografija), učitelj tjelesne i zdravstvene kulture (plesne točke), učitelj tehničke kulture (tehnički aspekti) i učitelj informatike (internetsko oglašavanje, fotografiranje, video snimka), itd. Ovaj oblik izvannastavne glazbene aktivnosti autorica pojašnjava putem opisa etape realizacije vlastitog projekta *mjuzikla Tvoja staza*.

U petom poglavlju prikazuje se SEM koncepcija koju je autorica Sabina Vidulin-Orbanić osmislila uz pomoć kolegica, anglistice Emi Belušić te dramske pedagoginje Maje Stanković. Koncepcija ovog timskog učenja jesu načini povezivanja glazbe s dramskom umjetnošću i engleskim jezikom, a ogleda se u povezivanju različitih odgojno-obrazovnih sadržaja umjetničkog i jezičnog područja. Ishodi učenja jesu usvajanje bogatijeg vokabulara, poticanje kreativnosti, stjecanje komunikacijskih vještina, snalaženje u prostoru, upoznavanje ljudi iz različitih kultura, sklapanje prijateljstva, razvijanje samopoštovanja, oslobađanje straha od upotrebe stranog jezika kao i od javnog nastupa itd. Kao jedan od projekata SEM koncepcije opisan je projekt *Putovanje Europom* kroz trinaest europskih zemalja.

Dodaci neophodni za razumijevanje konačne koncepcije ovog suvremenog e-izdanja omogućavaju svim zainteresiranim da pročitano potkrijepe audio i audiovizualnim zapisima. U e-knjizi se nalaze notni zapisi, originalne snimke i instrumentalne matrice 37 autorskih skladbi. U dodatku je i opis projekta, videoinsert *Moja domovina* te sinopsis i video uradak kviza *Skok u barok* koje

su izradili i snimili studenti Odsjeka za glazbenu pedagogiju Odjela za glazbu pulskoga sveučilišta. Prvi projekt namijenjen je glazbenoj aktivnosti učenika četvrtog razreda i poznavanju glazbeno-kulturne tradicije Hrvatske, dok je drugi projekt koji je nastao na nastavi Metodike nastave glazbe usmjeren na upoznavanje glazbeno-stilskog razdoblja baroka. Prema riječima recenzentice dr. sc. Albince Pesek, studenti su putem tih projekata pokazali vlastitu kreativnost, naučili kako stvaralački se izraziti, učiti i naučiti te svojim budućim učenicima omogućiti zanimljiv i inovativan pogled u skladateljski opus glazbenih velikana.

Čitanje ove knjige nameće zaključak o značaju i neophodnosti izvannastavnih glazbenih aktivnosti u školi, sa svim pozitivnim ishodima koji se iskazuju

kroz veću motivaciju, aktivnost, stjecanje znanja, razvoj različitih vještina i umijeća, i mnogo čega drugog.

Docentica na Odsjeku za glazbenu pedagogiju Odjela za glazbu pulskog Sveučilišta Sabina Vidulin Orbanić u ovoj studiji iskustva, stečena vlastitim radom, nadgrađuje rezultatima znanstvenih spoznaja, što rezultira zanimljivim i vrijednim štivom. Knjiga je namijenjena prije svega sadašnjim i budućim glazbenim pedagozima.

Primjenjiva je i kao literatura svima onima koji se bave drugim pedagoškim disciplinama a zainteresirani su za realizaciju izvannastavnih aktivnosti u radu s učenicima te izvorno doprinosi nastojanjima u osuvremenjivanju glazbenopedagoških koncepata u Republici Hrvatskoj i šire.

Sabina Vidulin Orbanić